

אלמנה לכהן גדול

פרק שביעי יבמות

סז.

עין משפט נר מצוה

בז א מיי פ"ב מהל'
 אשוח הלכה כו
 טוש"ע אשוח סי' פח
 סעיף ג:
 יו ב ג מיי פ"ח מהל'
 תרומות הל' ד טור
 י"ד סי' שלח:
 יח ד ה מיי שם טור ס:

הגהות הב"ח

(א) גב' ומו פליגי והאמר
 ר' זכאי ו' עדות:

מוסף רש"י

שהעובר פוסל ואינו
 מאכיל לומר שהעובר
 שנתעברה יסולתת מהכן
 בעלה שמת פוסל את
 העבר מלמלה בתרומה
 מפני חלקו, דעובר נמעי
 וזה זר הוא ולא קרובה
 וילד זיתו הם יאכלו
 בלחמו, דלמי ילדו של כהן
 לקרות כהן עד שיא' לארי
 העולם, ואינו מאכיל את
 אמו ישראלית שעברו
 מהכן, דק"ל שאולת
 בתרומה נשפיל בנה כהן
 כאלו בעלה כהן
 דכמיני וילד זיתו הם
 יאכלו בלחמו, אבל עובר
 לא דק"ל ר' יוסי עובר
 לא עובר וזה זר הוא (רשב"ם
 ב"ב קמ"א): בגדה"ה. ע"י
 בצבאל שמה בגדה"ה. כספק
 הדרי זה כד שירא' גלון
 היא מוכת (בתבות ז').
 הדומה. ממנה על ידי
 אחר, לעובר. נמעי אמו,
 קנה (ס"ח).

תוספות ישנים

רב יוסף אמר ילד מאכיל
 שאינו ילד אינו מאכיל אבל
 לא ק"ל ס"ח ס"ח העטם משום
 דעובר נמעי וזה זר הוא
 דל"מ קח מ"א מיעטת להו
 לרנן מאחר שפעת מה
 ענין זה לזה בת ישראל
 שנתת לכהן עובר נמעי
 וזה (הוא) ולא אכלו אבל
 נמעי כהנת לא פסול.
 ויבא אמר לן ר' עטמה
 ויבא יוסף אמר ליה לילד
 מאכיל שאינו ילד אינו
 מאכיל א"כ מה בעי מיניה
 רבנן ככח נמעי כהנת הלא
 הריא היא דקאמר
 תלמודא אלא עטמה משום
 דעובר נמעי וזה זר הוא:
 ואיבא קמיהי' המוכה
 לעובר קנה. וי"ל והא
 אמר שמואל הלכה כר'
 יוסתן הסתיר דלמך זר
 אדם מקנה דבן שלח ג'א
 לעולם וי"ל שאני הכה
 שמתנהיג הריא בעולם ולא
 הריא דהא אמתין נעתיין
 (ג.) דלדבן שלח לא לעולם
 לא קנה אף דבן שינו
 בעולם. וי"ל דעובר נשבו
 דבני שראו בעולם ומייר
 הכה דעובר עברה. וי"ל
 ומאי הרי דקאמר זו ולא
 ק"ל ובי' והאמר ליה
 שמואל ובי' המוכה לעובר
 קנה וזה אמרת הלכה
 כמתנהיג דלמך לעובר וזה
 דלמך דבן רבנן (ס"ג)
 דמוכה לעובר קנה דלית
 ליה ובי' לעובר ונחושין
 למיעוט קמפליגי הריא
 תנאי פליגי בזה ונפרש דר'
 יוסי סבר חוששין למיעוט
 שמת יהיה (זה) זכר קיים
 ורבנן לא חיישי' דסמוך
 מיעוט דמפילות למחלה
 זכרים ומחלה נקבות וי"ל
 זכרים מיעוט וי"ל דל"א

ושחרור ישראל ששיעבר עדו לז"ח ושחררו הלוה יא' למירות והמלוה
 גובה מלוהו) ממקום אחר: **בסופה**. שהיא חלף זה דהא מאי דאשכחו
 בראשית' אשכחו: **אלז למיזן דמי ומישקל לא**. אלא שלו הן עולמי' קמ"ל:
בתנ"י והנייה מעוברת. אע"פ שיש לה צנים הימנו והיא אוכלת
 בתרומה לא יאכלו עבדי אלא צרול
 בתרומה לפי שהן של יורשים ויש
 לעובר בהן חלק ואין לעובר כח
 להאכילן בתרומה אי משום דקסבר
 עובר נמעי וזה זר הוא אי משום
 דקסבר ילוד מאכיל שאין ילוד אין
 מאכיל שנאמר (ויקרא כז) וילד זיתו
 הם יאכלו בלחמו קרי ציה יאכלו:
שהעובר פוסל. אם צמ כהן נישאת
 לישראל והנייה מעוברת ואין לה צן
 כנעוניה: **ואינו מאכיל**. אם צמ ישראל
 לכהן היא ומת והנייה מעוברת אין
 צעובר כח להאכילה וה"ה לעצדים:
אף צמ כהן לכהן. כיון דאמרת שאין
 ילוד אינו מאכיל הישך העצדים אוכלין
 בתרומה מפני חלקו של עובר שהרי
 עבדיו הן ואין אוכלים אלא צעבילו
 והוא אין צו כח להאכיל: **גב' נמעי**
כנה. צמ כהן מעוברת מכהן. אי
 אמרת משום ורות ליכא ואי משום
 שאין ילוד איכא: **וזה לא שמעתי**.
 לאיסור אלא להימירא: **יש לו צנים**.
 אחרים לצד מעובר זה: **אוכלים**.
 העצדים צעביל צנים דעובר לית ליה
 זכייה: **צעביל משפחה**. שאין אחד
 מישראל שאין לו יורשין וכל זמן שלא
 נולד העובר וזה הקצוב לירושת
 כהן ואוכלים בגיטו: **זו דברי רבי יוסי**
ולא סבירא ליה. לשמואל דעובר אית
 ליה זכייה: **בגדה"ה**. צעל אגדה.
 ל"א שם מקום שהוא בצבאל ששמו
 בגדה"ה: **צי עשרה**. לפרסם את
 הדבר: **הנייה צנים**. הנהן ולא
 הנייה מעוברת: **צנו ואלו**. עבדי
 מלוג ועבדי אלא צרול אוכלין עבדי
 מלוג אוכלין עבדי אלא צרול אוכלת
 צעביל צנים: **הנייה מעוברת**.
 ולא הנייה לה צנים: **אלו ואלו אין**
אוכלין. שהעובר אינו מאכיל לא
 את אמו ולא את העצדים: **הנייה**
צנים והנייה מעוברת עבדי מלוג
צנים. ששם שורה ואין לעובר
 חלק בהן והיא אוכלת צעביל צניה:
עבדי אלא צרול. לא יאכלו מפני
חלקו של עובר. שיש לו חלק בהן
 דלית ליה זכייה ולא ידעין הי מתמרי
 לחלקו לפיכך עבדים אסורים
 לאכול: **שהעובר פוסל**. צמ כהן
 המעוברת מישראל: **ואינו מאכיל**.
 צמ ישראל המעוברת מכהן ולא את
 עבדיו: **הכס מאכילת**. לקמ"ל מפרש
 לה: **כונן זכרים** ל"ג כונן אלא
 ה"ג זכרים יאכלו כונן נקבות לא
 יאכלו. אם יש זכר צעביל אוכלים
 העצדים צעבילו ולא חיישין לחלקו
 של עובר דשמת נקבה היא ואין לה
 חלק במקום צן ואח"ל זכר הוא שמת
 תפיל שכל היולדות מתנהיג ולא את
 ומחלה נקבות ויש שמפילות סמוך
 מיעוטא דמפילות למחלה דנקבות
 הו להו זכרים הראים לירש מיעוטא
 ולמיעוטא לא חיישין. כונן נקבות
 לא יאכלו שמת יהא עובר זכר כו': **סיפוק ליה**. דל"א היא נקבה פסלה דכיון שכל אומן שלפנינו נקבות יש לעובר חלק בהן אפילו היא נקבה:
 אין

פוסל ואין מאכיל. נראה לפרש שהעובר פוסל בעבדי אצו ואין
 מאכיל את אמו דתרוייהו אעצדים ליכא למימר פוסל בעבדי
 אצו ואין מאכיל בעבדי אצו דכיון דאשמועינן דפוסל היכי משכחת
 שאכיל ובקונטרס פירש כולה מילתא אלאו ואע"ג דאעצדים קאי ה"ק
 שהעובר פוסל ואין מאכיל את אמו
 וה"ה לעבדיו דפוסל: **למאי נפקא**
מינה לעובר במעי כהנת. אע"ג
 דע"כ דרשין ההיא דרשא דילוד
 מאכיל דמהאי טעמא אמרינן לקמן
 דצמ ישראל לכהן והנייה מעוברת
 ללא מאכיל דהתם לא שייך טעמא
 דעובר נמעי וזה זר הוא דאפילו
 זר מאכיל את אמו ואפילו ממזר
 כדאמרין לקמן (ד' ט'): מ"מ מיעבדי
 ליה לענין עצדים דליכא למימר
 דוקא לענין אמו דכתב צה קרא
 וילד זיתו הם יאכלו דמיניה דרשין
 שמאכיל את אמו דרשין ילוד מאכיל
 אצל עצדים שאוכלים מטעם קנין
 כספו לא קאמר קרא ילוד מאכיל
 שאינו ילוד לא:

היינו דקאמר זו שמעתי כו'.
 ורבנן שהיו אומרים לו כן
 הו סביר דטעמא משום דילוד מאכיל:
אוב"ל אין בשביע' ב' המשפחה
בז"ה. ה"מ למימר
 דטעמא דרבנן משום דלא סבירא להו
 דרשא דשאין ילוד אין מאכיל לגבי
 עבדים ולית להו נמי דעובר נמעי
 וזה זר הוא אלא קצלה היתה צידו
 דטעמא משום דלא זכי צבו עובר
 וקצת תימה דהא מסתמא מנשה
 ידיהם עד שילד הוא לעובר ולא
 לבני משפחה קשה לר"י דתנן בפרק
 יולא דופן (גדה ד' מד). דצן יוס אחד
 פוסל מן התרומה ופריך בגמרא
 מאי איריא צן יוס אחד אפי' עובר
 נמי ומשני רב שמת מתניין צכהן
 שיש לו צ' נשים אחת גרושה ואחת
 צניה וצ' נשים ויש לו צנים משאניה
 גרושה וצן יוס אחד מן הגרושה
 פוסל בעבדי אצו ולאפוקי מדרבי
 יוסי דאמר עובר נמי פוסל קמ"ל
 צן יוס אחד אין עובר לא והשמת
 למה ליה לאוקומי כשיש לו שמי נשים
 אפי' אין לו אלא אחת גרושה ודוקא
 צן יוס אחד אצל עובר לא דאוכלין
 צעביל כל המשפחה כולה לרבנן ואר"י
 דרב שמת לטעמיה דלית ליה צמי
 שמת המוכה לעובר קנה ולא אכלי
 צעביל המשפחה ולהכי מוקי צניה
 לו צנים משאניה גרושה ואין העובר
 צעמעי גרושה פוסל משום דלא
 חיישין למיעוטא דסמוך מיעוטא
 דמפילות למחלה דנקבות והו להו
 זכרים מיעוטא כמלקמן ולאפוקי מדרי'
 יוסי דרבי יוסי חייש למיעוטא ואחתי
 שפיר דצפרק מי שמת (צ"ב קמב.
 וס) פריך למ"ד המוכה לעובר קנה
 מדתנן ציולא דופן (גדה ד' מד. וס)
 צן יוס אחד נוהל ומנחיל אבל עובר
 לא ולא פריך מנישא' דצן יוס אחד
 פוסל דליכא לאוקומא צמתי נשים כו':
 זן ובבבירא צ"ה. אע"ג דשמואל פסק
 בצע"פ (כתובות דף נט). כרבי יוחנן
 הסתדר דאין אדם מקנה שלצ"ל
 שמואל חשיב עובר כצא לעולם:
 אין

לומר כן מדקאמר שמואל לעיל אליבא דרבנן אין לו אחין אוכלין צעביל כל המשפחה אי"כ טעמיהו משום דאין מוכה לעובר קונה
 דאין לומר משום דאין חוששין למיעוט דלא לאו מיעוט איכא דצין יהיה הולד זכר או נקבה יהיה לולד חלק בעצדים שאף נקבה
 חיישין למיעוט שמת עובר זכר. אבל נקבות לא יאכלו ז"ל כולם נקבות דאי איכא חד זכר אכלי הוא למחוק גרסת
 הספדים. ונראה לר"י תנאל ליישב גרסת הספדים כולם זכרים יאכלו פי' כולם צין עבדי מלוג צין עבדי כולן יאכלו כיון
 דליכא זכר אבל נקבות לא יאכלו כולם. פי' עבדי אלא צרול אלא עבדי מלוג צבול לפי שמח האשה הם צאים ולא מחה בענות:

(א) נראה דל"ל נמי ענה שלחן מן האשה בעל הוא ומחלה מן הלקוחות.
 כרובא וכבר כתבתי דבר זה בפרק מי שמת. מצאית כתוב בחורשי שחודשי לפני אבא מאיר ז"ל שמעשה היה בלובלי לפני
 הראב"ד ז"ל ולפני זקני הרב ר' משולם ולפני הרב ר' שמואל ב"ר משה ע"ה באחד שנתן מתנה לבנו קודם ארבעים יום
 ליצירתו והיה מחולקת ביניהם יש מהם שאמרו שמחמת מתנה הואיל ודעתו של אדם קרובה אצל העובר יש מהם שאמרו
 שאין המתנה מתנה דכיון דארבעים יום קודם ליצירתו היא בעלמא הוא וכמו דלא עברה כלל דמאי נגמר הדין ע"פ רובם
 המתנה מתנה ולבא מאיר ז"ל היה מסתברא כדברי היחיד שאין המתנה מתנה:

